

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

C-610/23 - 1

Υπόθεση C-610/23 [Al Nasiria]¹

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

3 Οκτωβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης (Ελλάδα)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

30 Ιουνίου 2023

Αιτών:

FO

Καθού:

Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου

Η εγγραφή στο πρωτόκολλο του Δικαστηρίου φέρει τον αριθμό <u>127 0059</u>	
Λουξεμβούργο, 06. 10. 2023	Κατ' εντολή, Του Γραμματέα
Τηλεπhone/Ε-mail: <u>[signature]</u>	Leticia Carrasco Marco
Κατετέθη στις: <u>3/10/2023</u>	Υπάλληλος διοικήσεως

C-610/23

Αριθμός Απόφασης: ΑΔ 560/2023

ΤΟ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΜΗΜΑ Β' - ΤΡΙΜΕΛΕΣ

(Ακυρωτική Διαδικασία)

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 24 Νοεμβρίου 2022 [OMISSIS].

Για να δικάσει την αίτηση ακύρωσης [OMISSIS]

¹ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

του FO, υπηκόου Ιράκ, κατοίκου Μενεμένης Θεσσαλονίκης [OMISSIS],

κατά του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου [OMISSIS].

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η ακύρωση της [OMISSIS] [από] 3-2-2022 απόφασης της 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

[OMISSIS]

- 1 [OMISSIS] [διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου]
- 2 Επειδή, με την αίτηση αυτή επιδιώκεται, παραδεκτώς, η ακύρωση της [OMISSIS] [από] 3-2-2022 απόφασης της 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με την οποία απορρίφθηκε ως προδήλως αβάσιμη, κατ' άρθρο 97 παρ. 2 του ν. 4636/2019 (Α 169), η από 27-8-2021 προσφυγή του αιτούντος κατά της [OMISSIS] [από] 18-5-2020 απόφασης του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου (Π.Γ.Α.) Θεσσαλονίκης και, τελικώς, το αίτημά του για χορήγηση διεθνούς προστασίας. Με την ίδια απόφαση επιβλήθηκε σε βάρος του το μέτρο της επιστροφής χωρίς οικειοθελή αναχώρηση.
- 3 [OMISSIS] [διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου]
- 4 Επειδή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο ΙΑ της από 28.7.1951 Διεθνούς Σύμβασης της Γενεύης (ν.δ. 3989/1959, Α' 201), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ. 2 του από 31.1.1967 Πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης (α.ν. 389/1968, Α'125), νοείται ως πρόσφυγας κάθε πρόσωπο το οποίο «συνεπεία δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης...». Εξάλλου, θεμελιώδη κανόνα της προστασίας των προσφύγων κατά την Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί η αρχή της μη επαναπροώθησης, η οποία θεσπίζεται με το άρθρο 33 αυτής («Απαγόρευσις απελάσεως ή επαναπροωθήσεως»), που ορίζει τα ακόλουθα «1. Ουδεμία Συμβαλλομένη Χώρα θα απελαύνη ή θα επαναπροωθή, καθ' οιονδήποτε τρόπον, πρόσφυγα, εις τα σύνορα εδαφών ένθα η ζωή ή η ελευθερία αυτών απειλούνται δια λόγους φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων». Περαιτέρω, με το άρθρο 78 [πρώην άρθρα 63, σημεία 1 και 2, και 64, παράγραφος 2, της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ)] του Κεφαλαίου 2 «Πολιτικές σχετικά με τους ελέγχους στα σύνορα, το άσυλο και τη μετανάστευση», του Τίτλου V «Ο Χώρος Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης» της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ [OMISSIS]) ορίζεται ότι: «1. Η Ένωση αναπτύσσει κοινή πολιτική στους τομείς του ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας με στόχο να παρέχεται το κατάλληλο καθεστώς σε οποιονδήποτε υπήκοο τρίτης χώρας χρήζει διεθνούς προστασίας και να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Η πολιτική αυτή πρέπει να συνάδει με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 και με το

πρωτόκολλο της 31ης Ιανουάριου 1967 περί του καθεστώτος των προσφύγων, καθώς και με άλλες συναφείς συμβάσεις. 2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα όσον αφορά κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου, στο οποίο περιλαμβάνονται: α) ενιαίο καθεστώς ασύλου υπέρ των υπηκόων τρίτων χωρών, το οποίο ισχύει σε όλη την Ένωση, β) ενιαίο καθεστώς επικουρικής προστασίας για τους υπηκόους τρίτων χωρών που χρήζουν διεθνούς προστασίας, χωρίς να τους χορηγείται ευρωπαϊκό άσυλο, γ) ... δ) κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας, ε)...)».

- 5 Επειδή, όπως γίνεται παγίως δεκτό από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Σύμβαση της Γενεύης αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του διεθνούς νομικού συστήματος για την προστασία των προσφύγων και οι διατάξεις των οδηγιών που συγκροτούν το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, όπως, μεταξύ άλλων, οι οδηγίες 2011/95/ΕΚ και 2013/32/ΕΕ σχετικά με τις προϋποθέσεις χορηγήσεως του καθεστώτος του πρόσφυγα και εν γένει διεθνούς προστασίας, το περιεχόμενο του καθεστώτος αυτού και τις ακολουθητέες διαδικασίες (βλ. τις επόμενες σκέψεις), θεσπίστηκαν με σκοπό τη διευκόλυνση των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών κατά την εφαρμογή της Συμβάσεως αυτής, έχοντας ως βάση κοινές έννοιες και κοινά κριτήρια. Οι διατάξεις των ως άνω οδηγιών πρέπει, ως εκ τούτου, να ερμηνεύονται συμπληρωματικά η μία προς την άλλη, υπό το πρίσμα της όλης οικονομίας και του σκοπού τους, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και τις λοιπές σχετικές «συναφείς» διεθνείς συμβάσεις, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 78 παρ. 1 ΣΛΕΕ. Κατά την ερμηνεία αυτή θα πρέπει επίσης να γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζει ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρβλ. Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΔΕΕ - αποφάσεις της 8.5.2014, C-199/12 έως C-201/12, X και λοιποί, σκέψεις 39 και 40, και της 26.2.2015, C-472/13, Shepherd, σκέψεις 22 και 23). Τα κράτη μέλη οφείλουν όχι μόνο να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιό τους κατά τρόπο σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης, αλλά και να μεριμνούν ώστε να μην στηρίζονται σε ερμηνεία αντίθετη προς τα θεμελιώδη δικαιώματα που προασπίζει η έννομη τάξη της Ένωσης ή προς τις λοιπές γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης (βλ. απόφαση ΔΕΕ της 21.12.2011, C-411/10 και C-439/10, N.S. και λοιποί, σκέψη 77).
- 6 Επειδή, με βάση ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) της ΣΛΕΕ εκδόθηκε η Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (EL L 337/9 της 20.12.2011) σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας. Ο ν. 4636/2019 «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις» (Α'119), με τον οποίο μεταφέρθηκε εκ νέου στην εθνική έννομη τάξη η ανωτέρω Οδηγία και ο οποίος ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, προβλέπει στο άρθρο 2 ότι: «Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου οι παρακάτω3 όροι έχουν την εξής έννοια: α)... β)... γ)... δ)... ε) “πρόσφυγας” είναι ο υπήκοος χώρας ο

οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, βρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να επιστρέφει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12, στ) ... ζ) “πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία” είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 17, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αλλά στο πρόσωπο του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέφει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 15 και που δεν μπορεί ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ... η. ...», στο άρθρο 4 ότι: «1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης ενημερώνουν τον αιτούντα για την υποχρέωση του να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και αξιολογούν τα στοιχεία αυτά σε συνεργασία με τον αιτούντα. 2. Στα στοιχεία της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται οι δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του ιδίου και των μελών της οικογένειάς του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες συναφείς αιτήσεις, το δρομολόγιο που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία. 3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση: α) των συναφών στοιχείων που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής, κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της χώρας αυτής και του τρόπου εφαρμογής της, β) των συναφών δηλώσεων και των εγγράφων που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που επικαλείται σχετικά με το αν έχει ήδη ή ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη, γ) της ατομικής κατάστασης και των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ώστε να εκτιμηθεί αν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη εκτεθεί ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη, δ) ... ε) ... 4. ... 5. Όταν στοιχεία των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, τα στοιχεία αυτά δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι: α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτησή του, β) ο αιτών έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία διαθέτει και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων, γ) οι δηλώσεις του θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωσή του, δ) αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το ταχύτερο δυνατόν, εκτός αν προβάλλει βάσιμο λόγο που τον εμπόδισε να το πράξει, ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι θεμελιωμένη. Σε κάθε περίπτωση ισχύει το ευεργέτημα της

αμφιβολίας», στην παρ. 1 του άρθρου 5 ότι: «Ο βάσιμος φόβος δίωξης ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης μπορεί να στηρίζεται σε: α) γεγονότα τα οποία επήλθαν μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής του, β) δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρηση του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως αν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών, τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής του», στην παρ. 1 του άρθρου 9 ότι: «Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου ΙΑ της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει: α) να είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψής της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών (ν.δ. 53/1974, Α'256) ..., ή β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α'» και στο άρθρο 15 ότι: «Η σοβαρή βλάβη συνίσταται σε: α) θανατική ποινή ή εκτέλεση, ή β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του, ή γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης».

- 7 Επειδή, εξάλλου, βάσει του στοιχ. δ' της παρ. 2 του άρθρου 78 ΣΛΕΕ εκδόθηκε η Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» (ΕΛ L 180/60 της 29.6.2013), με την οποία προβλέφθηκαν περαιτέρω, σε σχέση με την προϊσχύσασα Οδηγία 2005/85/ΕΕ (ΕΕ L 326), απαιτήσεις για τις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης διεθνούς προστασίας κατά την έννοια της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Ειδικότερα, στο άρθρο 28 ορίζεται ότι: «1. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, ή έχει υπαναχωρήσει από αυτήν, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει είτε να σταματήσει την εξέταση είτε, σε περίπτωση που η αποφαινόμενη αρχή θεωρήσει την αίτηση ως αβάσιμη αφού την εξετάσει επαρκώς επί της ουσίας σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, να απορρίψει την αίτηση. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεωρήσουν ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την αίτησή του για διεθνή προστασία ή έχει υπαναχωρήσει από αυτήν, ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι: α) δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 4 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ ή δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη όπως προβλέπεται στα άρθρα 14 έως 17 της εν λόγω οδηγίας, εκτός εάν ο αιτών αποδείξει εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος ότι αυτό οφείλεται σε συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του· β) διέφυγε ή αναχώρησε χωρίς άδεια από το μέρος όπου ζούσε ή ευρισκόταν υπό κράτηση, χωρίς να έρθει σε επαφή με την αρμόδια αρχή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ή δεν εκπλήρωσε εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος την υποχρέωση αναφοράς ή άλλες υποχρεώσεις

επικοινωνίας, εκτός εάν αποδείξει ότι αυτό οφειλόταν σε συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του. Για τον σκοπό της εφαρμογής των προκειμένων διατάξεων, τα κράτη μέλη είναι δυνατόν να ορίσουν χρονικά όρια ή κατευθυντήριες γραμμές.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο αιτών που αναφέρεται και πάλι στην αρμόδια αρχή μετά τη λήψη απόφασης να σταματήσει η εξέταση όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου να δικαιούται να ζητήσει την επανεξέταση της υπόθεσής του ή να υποβάλλει νέα αίτηση η οποία δεν υπόκειται στη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 40 και 41. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίσουν ένα χρονικό όριο τουλάχιστον εννέα μηνών μετά το οποίο η υπόθεση του αιτούντος δεν θα μπορεί να επανεξετασθεί ή η νέα αίτηση θα μπορεί να αντιμετωπιστεί ως μεταγενέστερη αίτηση και να υπόκειται στη διαδικασία που αναφέρεται στα άρθρα 40 και 41. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι η υπόθεση του αιτούντος μπορεί να επανεξετασθεί μόνο μία φορά. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το πρόσωπο αυτό να μην απομακρυνθεί κατά παράβαση της αρχής της μη επαναπροώθησης. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν στην αποφαινόμενη αρχή να συνεχίσει την εξέταση από το στάδιο στο οποίο είχε σταματήσει», στις παρ. 1 και 2 του άρθρου 32 ορίζεται ότι: «1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27, τα κράτη μέλη μπορούν να απορρίψουν αίτηση ως αβάσιμη εφόσον η αποφαινόμενη αρχή διαπιστώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για χορήγηση καθεστώτος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95/ΕΕ. 2. Στις περιπτώσεις αβάσιμων αιτήσεων για τις οποίες ισχύουν οποιεσδήποτε από τις περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 31 παράγραφος 8, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεωρούν μια αίτηση προδήλως αβάσιμη, εφόσον λαμβάνει το χαρακτηρισμό αυτό στην εθνική νομοθεσία», στη δε παράγραφο 8 του άρθρου 3 1 ότι: «Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν ότι μια διαδικασία εξέτασης σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του κεφαλαίου II μπορεί να επιταχυνθεί και/ή να διενεργηθεί στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 43, εφόσον: α) ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και την παρουσίαση των περιστατικών, απλώς έθεσε θέματα τα οποία είναι άνευ σημασίας για την εξέταση του εάν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί δικαιούχος διεθνούς προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2011/95/ΕΕ ή β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής ... ή γ) ο αιτών παραπλάνησε τις αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα και/ή την ιθαγένεια του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση ή δ) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του ή ε) ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες, ή σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες της χώρας καταγωγής, ... ή στ) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία είναι απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 40 παράγραφος 5· ή ζ) ο αιτών υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης που θα οδηγούσε στην απομάκρυνσή του ή η) ο αιτών εισήλθε παράνομα στο έδαφος του κράτους μέλους ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και, χωρίς σοβαρό λόγο, δεν

παρουσιάσθηκε στις αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών της εισόδου του ή θ) ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, ... ή ι) ο αιτών ενδέχεται, για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους, ή έχει απελαθεί διά της βίας για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας». Περαιτέρω, στο άρθρο 46 του κεφαλαίου V με τίτλο «Διαδικασίες άσκησης ενδίκου μέσου» της Οδηγίας, προβλέπεται το «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής», ως εξής: «1 Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων: α. απόφαση επί της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων των αποφάσεων: i) με τις οποίες κρίνουν αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά το καθεστώς του πρόσφυγα και/ή το καθεστώς επικουρικής προστασίας, ii) με τις οποίες η αίτηση κρίνεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ. 2. iii) που λαμβάνεται στα σύνορα ή τις ζώνες διέλευσης κράτους μέλους όπως περιγράφεται στο άρθρο 43 παράγραφος 1 ...3. Προκειμένου να τηρούν τα προβλεπόμενα στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η πραγματική προσφυγή να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την Οδηγία 2011/95/ΕΕ, τουλάχιστον κατά τις διαδικασίες άσκησης ένδικου μέσου ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου 4. ... 11. Τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στην εθνική νομοθεσία τους όρους σύμφωνα με τους οποίους να μπορεί να τεκμαίρεται ότι ο αιτών ανακάλεσε σιωπηρά ή παραιτήθηκε από την προσφυγή του σύμφωνα με την παράγραφο 1 καθώς και τους κανόνες για τη διαδικασία που ακολουθείται σε αυτές τις περιπτώσεις». Τέλος, στο άρθρο 47, με τίτλο «Προσβολή εκ μέρους των δημόσιων αρχών», του κεφαλαίου VI προβλέπεται ότι «Η παρούσα Οδηγία δεν θίγει τη δυνατότητα των δημόσιων αρχών να προσβάλλουν τις διοικητικές και/ή δικαστικές αποφάσεις όπως προβλέπεται στην ειδική νομοθεσία».

- 8 Επειδή, εξάλλου, ο ν. 4636/2019, με το Τρίτο Μέρος του οποίου μεταφέρθηκε εκ νέου στην εθνική έννομη τάξη η ανωτέρω Οδηγία και ο οποίος ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, ορίζει στο άρθρο 92 (Άρθρο 46 της οδηγίας), με τίτλο «Δικαίωμα άσκησης προσφυγής», τα εξής: «1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει την προβλεπόμενη ενδικοφανή προσφυγή του άρθρου 7 παράγραφος 5 του ν. 4375/2016, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών του άρθρου 4 του ν. 4375/2016: α. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή με την οποία ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, καθώς και κατά της απόφασης με την οποία χορηγείται καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά το μέρος που αφορά τη μη αναγνώριση του αιτούντος ως πρόσφυγα, εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση, σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 82, β. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη ... 4. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής ο αιτών, εξαιρουμένων των ασυνόδευτων ανηλίκων, κρατείται στο Προαναχωρησιακό Κέντρο Κράτησης, μέχρι να

ολοκληρωθεί η απομάκρυνσή του ή να γίνει τελεσίδικα δεκτή η αίτηση του. Η κατάθεση μεταγενέστερης αίτησης ή/και αίτησης ακύρωσης ή/και αίτησης αναστολής δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως την άρση της κράτησης», στο άρθρο 95 παρ. 1 ότι: «Με την κατάθεση της προσφυγής η Αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα για την ημερομηνία συζήτησής της». Ο ίδιος νόμος ορίζει στην παρ. 2 του άρθρου 97 ότι: «Κατά τη διαδικασία ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών παρίσταται υποχρεωτικά ο προσφεύγων αυτοπροσώπως ή δια πληρεξουσίου δικηγόρου με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 78. Σε περίπτωση μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ή μη αποστολής της βεβαίωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 78 τεκμαίρεται ότι, ο αιτών υπέβαλε την προσφυγή μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλον τρόπο απομάκρυνσής του και η προσφυγή απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη», στις παρ. 3 και 9 του άρθρου 78 ότι: «3. Οι αιτούντες υποχρεούνται να παρουσιάζονται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής αυτοπροσώπως, χωρίς καθυστέρηση προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και όποτε κληθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, ενώπιον των αρμόδιων αρχών. ... Κατά την αυτοπρόσωπη παράστασή τους δύνανται να συνεπικουρούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους καθώς και από ειδικώς εξουσιοδοτημένους συμβούλους κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 71. Η υποχρέωση για αυτοπρόσωπη παράσταση σε κάθε στάδιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής δεν αναιρείται από την παρουσία των αναφερόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προσώπων. Κατ' εξαίρεση ειδικώς για τη συζήτηση των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ισχύουν τα ακόλουθα: (α) εφόσον οι αιτούντες διαμένουν σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες μπορούν, είτε να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 είτε να αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο έως την προτεραιία της συζήτησης της υπόθεσης, βεβαίωση του Προϊσταμένου της Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας. Στη βεβαίωση αυτή αναφέρεται ότι οι αιτούντες διαμένουν πράγματι στη δομή Υποδοχής ή Φιλοξενίας κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της βεβαίωσης. Η ημερομηνία αυτή δεν μπορεί να απέχει πέραν των τριών (3) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής, (β) εφόσον στους αιτούντες έχει υποβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας ή υποχρέωση διαμονής σε συγκεκριμένο τόπο κατά το άρθρο 45, τότε δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες μπορούν είτε να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 71 είτε να μεριμνούν για την αποστολή στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο, έως την προτεραιία της συζήτησης της υπόθεσης, βεβαίωσης του αστυνομικού τμήματος ή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών της περιοχής όπου διαμένουν, περί αυτοπρόσωπης εμφάνισης ενώπιον τους κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση της βεβαίωσης. Η ημερομηνία αυτή δεν μπορεί να απέχει πέραν των δύο (2) ημερών από τη συζήτηση της προσφυγής. Σε

περίπτωση μη περιέλευσης στην Αρχή Προσφυγών των βεβαιώσεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α' και β', τεκμαίρεται ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την προσφυγή του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του παρόντος. 9. Σε περίπτωση παραβίασης του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτό εξειδικεύεται με τις προηγούμενες παραγράφους, ιδίως, μη επικοινωνίας με τις αρχές και μη συνεργασίας, προκειμένου να διαπιστωθούν τα αναγκαία για την εξέταση της αίτησης στοιχεία, που συνεπάγεται την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, τεκμαίρεται σιωπηρή ανάκληση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 81 του παρόντος» και στο άρθρο 81 ότι: «1. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, οι Αρχές Απόφασης εξετάζουν την αίτηση επαρκώς επί της ουσίας, σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος, με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία, και, εφόσον θεωρήσουν ότι είναι αβάσιμη, την απορρίπτουν. Σε περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατή η επαρκής εξέταση της αίτησης με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, οι Αρχές Απόφασης σταματούν την εξέταση της αίτησης και εκδίδουν απόφαση διακοπής. Στην απόφαση με την οποία διακόπτεται η εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, διατάσσεται και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3907/2011 και στο ν. 3386/2005. Οι ως άνω πράξεις κοινοποιούνται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του παρόντος. 2. Σιωπηρή ανάκληση θεωρείται ότι υπάρχει ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών: α. δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του ... ή β. δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη ή σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, όπως προβλέπεται στα άρθρα 77 και 97 του παρόντος, παρότι κλήθηκε νόμιμα ή γ. διέφυγε από τον χώρο όπου βρισκόταν υπό κράτηση ..., ή δ. αναχώρησε από τον χώρο όπου διέμενε, χωρίς να ζητήσει άδεια ή να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές εφόσον είχε προς τούτο υποχρέωση ή εγκατέλειψε τη Χώρα χωρίς να λάβει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, ε. δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του άρθρου 78 του παρόντος, ή δεν εκπλήρωσε την υποχρέωση αναφοράς ή άλλες υποχρεώσεις επικοινωνίας, ή την υποχρέωση να προσκομίσει, έγγραφο το οποίο αποδεδειγμένα έχει ή οφείλει να έχει στην κατοχή του και δύναται να προσκομίσει ή στ. δεν εμφανίστηκε για να ανανεώσει το δελτίο κατά την επομένη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του σύμφωνα με το άρθρο 70, ζ. δεν συνεργάζεται με τις αρχές κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 78, ή δεν συμμορφώνεται με απόφαση μεταφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 39 προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, εμποδίζοντας εξαιτίας της άρνησης αυτής την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 39. 3. Κατά των απορριπτικών αποφάσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ο αιτών δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος. 4. Στις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί απόφαση διακοπής κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, ο αιτών έχει δικαίωμα μόνο μία φορά και

εντός προθεσμίας εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης διακοπής, να ζητήσει από την αρχή που έλαβε την απόφαση, τη συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης της υπόθεσής του ή να υποβάλει νέα αίτηση, η οποία δεν υπόκειται στη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 89. Μέχρι την τελεσίδικη κρίση της ως άνω αίτησης, ο αιτών δεν απελαύνεται από τη χώρα ούτε εκτελείται απόφαση επιστροφής». Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ. 4 του ν. 3907/2011 με τίτλο: «Οικειοθελής αναχώρηση», το οποίο ενσωμάτωσε το άρθρο 7 της Οδηγίας 2008/115: «4. Αν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής ή ο υπήκοος τρίτης χώρας αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια, που προκύπτει από σχετική εισήγηση των οργάνων της παρ. 2 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005 (Α'212) προς τις αρμόδιες για την έκδοση της απόφασης επιστροφής αρχές, εξαιρουμένων των αστυνομικών αρχών, ή αν η αίτηση για νόμιμη παραμονή έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη ή καταχρηστική, οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές δεν χορηγούν χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης».

- 9 Επειδή, όπως έχει κριθεί (βλ. ΣτΕΟλ 1347/2017), οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, οι οποίες συστάθηκαν δυνάμει του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 4375/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4399/2016, ιδρύθηκαν, προκειμένου να διασφαλισθεί το κατοχυρούμενο στο εν λόγω άρθρο 46 της οδηγίας «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου», ήτοι δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατά το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., το πρώτο εδάφιο του οποίου στοιχεί προς το άρθρο 13 της ΕΣΔΑ (βλ. και αιτιολογική έκθεση του νόμου, πρβλ. απόφαση ΔΕΕ της 18.12.2014, C-293/14, Tall, σκέψη 52). Ειδικότερα, προς εξασφάλιση των απαιτούμενων διαδικαστικών εγγυήσεων, προβλέφθηκε ότι οι Επιτροπές Προσφυγών, οι οποίες είναι αρμόδιες για την εκδίκαση ενδικοφανών προσφυγών των αιτούντων διεθνή προστασία, ώστε να ελέγχονται κατά νόμον και κατ' ουσίαν οι απορριπτικές σε πρώτο βαθμό αποφάσεις, και οι οποίες, στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου 86 του ν. 4399/2016, χαρακτηρίζονται ως «οιονεί δικαιοδοτικά όργανα», συγκροτούνται, για τριετή θητεία, κατά πλειοψηφία από εν ενεργεία δικαστικούς λειτουργούς (δικαστές των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων). Τα μέλη των επιτροπών αυτών, όπως ρητώς ορίζεται στο άρθρο 5 παρ. 3 περ. στ' του νόμου, απολαύουν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Περαιτέρω, διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της αμεροληψίας, δοθέντος ότι οι επιτροπές έχουν την ιδιότητα τρίτου σε σχέση με τα εμπλεκόμενα μέρη και δεν εκπροσωπούν τη Διοίκηση. Ρητώς άλλωστε προβλέπεται ότι ο αρμόδιος Υπουργός δύναται να ασκήσει μόνο αίτηση ακυρώσεως κατά των πράξεων των ανωτέρω επιτροπών (βλ. άρθ. 64 παρ. 2 του νόμου). Δεν αναιρείται δε η ιδιότητα του τρίτου και δεν παραβιάζεται η αρχή της αμεροληψίας από το γεγονός ότι δικαστές, που μετέχουν στη σύνθεση των επιτροπών, θα μετάσχουν ενδεχομένως μελλοντικά στη σύνθεση των διοικητικών εφετειών που θα κληθούν να δικάσουν υποθέσεις άλλων διαδίκων, με αίτημα την ακύρωση άλλων πράξεων των εν λόγω επιτροπών. Οι αποφάσεις των επιτροπών, που εκδίδονται επί προσφυγών κατά πράξεων απορριπτικών αιτημάτων διεθνούς προστασίας σε πρώτο βαθμό, μετά από ενδελεχή εξέταση, κατά νόμον και κατ' ουσίαν και με πλήρη, εξειδικευμένη και συγκεκριμένη αιτιολογία, δεσμεύουν τα

μέρη, αφού δεν μπορούν να ανατραπούν παρά μόνο με άσκηση ενδίκου μέσου, ενώ η ενώπιον τους διαδικασία πληροί τις απαιτούμενες εγγυήσεις –και ιδίως την τήρηση του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης και εν γένει των δικαιωμάτων άμυνας– για την διασφάλιση του δικαιώματος της πραγματικής-αποτελεσματικής προσφυγής, λαμβανομένων υπ’ όψιν των ιδιαιτεροτήτων της διαδικασίας, που επιβάλλουν κατ’ αρχήν την τήρηση εμπιστευτικότητας και επιτρέπουν, ως εκ τούτου, περιορισμούς στην δημοσιότητα της διαδικασίας. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, οι ως άνω Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών δεν αποτελούν μεν δικαστήρια, κατά την έννοια του Συντάγματος (ούτε, κατά μείζονα λόγο, ειδικά διοικητικά δικαστήρια ή «δικαστικές επιτροπές», απαγορευόμενες κατά το Σύνταγμα – άρθρα 8 και 87, ερμηνευόμενα σε συνδυασμό με το άρθρο 20 παρ. 1, βλ. ΣτΕ Ολομ. 189/2007, 825/1998), συνιστούν όμως επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες δικαιοδοτικού χαρακτήρα κατά την έννοια της συνταγματικής διάταξης του άρθρου 89 παρ. 2 και, ως εκ τούτου, επιτρεπώς κατά το Σύνταγμα μετέχουν σε αυτές εν ενεργεία δικαστικοί λειτουργοί (πρβλ. ΣτΕ 3503/2009 Ολομ., Άρειος Πάγος 371/2013). Ο δικαιοδοτικός χαρακτήρας των ασκουμένων από αυτές αρμοδιοτήτων δεν αναιρείται από το γεγονός ότι: α. οι πράξεις τους εκδίδονται επί ενδικοφανούς προσφυγής, β. οι πράξεις τους υπόκεινται σε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον των αρμοδίων διοικητικών δικαστηρίων, από τις αποφάσεις των οποίων παράγεται κατά το Σύνταγμα και το νόμο υποχρέωση συμμόρφωσης, γ. δεν προβλέπεται η απαγγελία των πράξεων των επιτροπών σε δημόσια συνεδρίαση, αλλά απλώς η επίδοσή τους στους αιτούντες διεθνή προστασία, δ. προβλέπεται η αντικατάσταση των δικαστικών λειτουργών μελών των επιτροπών με την ίδια διαδικασία, μετά από αίτησή τους, ε. ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών διαθέτει ορισμένες αρμοδιότητες προς διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους, χωρίς όμως να ασκεί ιεραρχικό έλεγχο επί των ανεξάρτητων επιτροπών προσφυγών ή άλλη εξουσία άμεσης ή έμμεσης επέμβασης στην άσκηση του έργου τους, στ. ο Υπουργός δύναται, κατ’ ενάσκηση της κανονιστικής οργανωτικής αρμοδιότητας που του παρέχει ο νόμος, να αυξήσει ή και να μειώσει τον αριθμό των επιτροπών, και ζ. η διαδικασία ενώπιον των επιτροπών είναι κατά κανόνα έγγραφη και δεν προβλέπεται δικαίωμα προφορικής ακρόασης των αιτούντων ενώπιον των επιτροπών, παρά μόνο υπό τους όρους του νόμου, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα. (πρβλ. επί προδικαστικού ερωτήματος για την έννοια του αντίστοιχου άρθρου 39 της οδηγίας 2005/85/EK, ΔΕΕ απόφαση της 31.1.2013, C-175/11, D. και A., σκέψεις 83 επομ. και 102).

- 10 Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, προκύπτουν τα εξής: Ο αιτών, υπήκοος Ιράκ, γεννηθείς την 1-7-1985 (ή 10-9-1985), υπέβαλε στις 28-2-2019 στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου Σάμου, αίτηση διεθνούς προστασίας, κατά την καταγραφή της οποίας δήλωσε ότι εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του, διότι η ζωή του βρισκόταν σε κίνδυνο από τους militia λόγω μιας αιρετικής διαμάχης. Η αίτησή του παραπέμφθηκε στην κανονική διαδικασία, καθώς διαπιστώθηκε ότι ο αιτών ήταν θύμα σοβαρής μορφής σωματικής βίας. Ακολούθως, υποβλήθηκε σε συνέντευξη, στις 24-2-2020, ενώπιον χειρίστριας του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Θεσσαλονίκης, στην οποία δήλωσε ότι γεννήθηκε στην πόλη Al Nasiria, όπου και έζησε μέχρι 2-3 μήνες πριν εγκαταλείψει το Ιράκ, είναι μουσουλμάνος και

άγαμος. Σχετικά με τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του, ο αιτών δήλωσε ότι διατηρούσε ερωτική σχέση με μία κοπέλα και το γεγονός αυτό έβαλε σε κίνδυνο τη ζωή του. Ειδικότερα, δήλωσε ότι γνώρισε την κοπέλα αυτή στο λεωφορείο σε χρόνο που δεν μπορούσε να προσδιορίσει και επικοινωνούσαν μέσω κινητών τηλεφώνων, ενώ κάποιες φορές συναντιόντουσαν σε μέρη χωρίς πολύ κόσμο. Σε μία από τις συναντήσεις αυτές, τους είδε από μακριά ο αδερφός της κοπέλας, ο οποίος επιτέθηκε στον αιτούντα, ενώ η κοπέλα είχε ήδη φύγει με ταξί, και τον πυροβόλησε στο πόδι. Ο αιτών μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο και υπέβαλε αναφορά στην αστυνομία, αλλά δεν ήξερε τι έγινε μετά. Όταν βγήκε από το νοσοκομείο, πραγματοποιήθηκε ένα συμβούλιο φυλών, κατά το οποίο ο αιτών αρνήθηκε ότι είχε σχέση με την κοπέλα και το πρόβλημα θεωρήθηκε λήξαν με συμφιλίωση. Ωστόσο, συνέχισε να επικοινωνεί και να συναντιέται μαζί της, ώσπου, κατά τη διάρκεια ερωτικής τους συνεύρεσης στο σπίτι της κοπέλας, τους είδε ο αδερφός της. Ο αιτών τότε διέφυγε στη Βαγδάτη, όπου έμεινε για 2-3 μήνες. Στο διάστημα αυτό βγήκε μια απόφαση φυλών, σύμφωνα με την οποία ο αιτών έπρεπε να θανατωθεί. Για το λόγο αυτό, ο αιτών εγκατέλειψε το Ιράκ στις 16-10-2018 και πήγε αεροπορικώς στην Τουρκία, από όπου τον Φεβρουάριο του έτους 2019 εισήλθε στην Ελλάδα. Κατά τη διοικητική διαδικασία εξέτασης του αιτήματός του, ο αιτών προσκόμισε ένα έγγραφο με ημερομηνία 1-10-2018, το οποίο, σύμφωνα με την επ' αυτού ανεπίσημη μετάφραση, απευθύνεται προς όλες τις φυλές και διατάσσει τη θανάτωση του αιτούντος για παράπτωμα που αφορά τη φυλή. Ο αιτών δήλωσε ότι δεν επιθυμεί να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του, διότι, σε περίπτωση επιστροφής του, θα τον σκοτώσουν. Η αίτησή του απορρίφθηκε με την [OMISSIS] [από] 18-5-2020 απόφαση του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου Θεσσαλονίκης, με την οποία οι ισχυρισμοί του σχετικά με τη σχέση του με την κοπέλα και τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα του κρίθηκαν αναξιόπιστοι, ενώ το από 1-10-2018 προσκομιζόμενο έγγραφο που φέρεται να διέτασσε τη θανάτωση του, δεν έγινε δεκτό ως πλήρες αποδεικτικό στοιχείο, λόγω της αοριστίας των ισχυρισμών του και της αδυναμίας να ερευνηθεί η αυθεντικότητα του. Κατά της απόφασης αυτής, ο αιτών άσκησε την από 27-8-2021 ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον της 3ης Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, με τη συνδρομή πληρεξουσίου δικηγόρου. Κατά την κατάθεση της προσφυγής ενημερώθηκε, με τη συνδρομή διερμηνέα από και προς την Αραβική γλώσσα, ότι ως ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής του ορίστηκε η 11-10-2021, καθώς και ότι «η διαδικασία εξέτασης των προσφυγών είναι κατά κανόνα γραπτή και ότι σε περίπτωση που κληθεί σε προφορική ακρόαση, αυτός θα ειδοποιηθεί τουλάχιστον δέκα (10) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής του. ... ακόμα και αν δεν κληθεί σε ακρόαση, θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να παρίσταται ο ίδιος αυτοπροσώπως κατά την ημερομηνία εξέτασης της προσφυγής του και ώρα 09.30 π.μ. ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής, εκτός αν διαμένει νομίμως σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή του έχει επιβληθεί περιορισμός κυκλοφορίας ή διαμονής σε τόπο που βρίσκεται εκτός της περιφέρειας Αττικής...». Ο αιτών, ωστόσο, δεν εμφανίστηκε αυτοπροσώπως ενώπιον της Επιτροπής προκειμένου να δηλώσει την παρουσία του κατά την ως άνω ημερομηνία συζήτησης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή Προσφυγών, αφού

εξακρίβωσε ότι ο ανωτέρω δεν διαμένει σε ΚΥΤ, ούτε του έχει επιβληθεί περιορισμός της κυκλοφορίας, ούτε προκύπτει ότι συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας που κατέστησε αδύνατη την αυτοπρόσωπη παράστασή του κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής, εξέδωσε την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία απέρριψε την προσφυγή ως προδήλως αβάσιμη κατά το άρθρο 97 παρ. 2 του ν. 4636/2019 και χωρίς να εξετάσει αυτή στην ουσία της. Με την ίδια απόφαση επιβλήθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 22 παρ.4 του ν. 3907/2011, σε βάρος του το μέτρο της επιστροφής χωρίς οικειοθελή αναχώρηση από τη Χώρα.

- 11 Επειδή, ήδη με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται, μεταξύ άλλων, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε χωρίς νόμιμη και επαρκή αιτιολογία. Ειδικότερα, ο αιτών διατείνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση της Επιτροπής Προσφυγών μη νομίμως απέρριψε την αίτηση διεθνούς προστασίας του με μόνη αιτιολογική βάση την απουσία του κατά τη συζήτηση αυτής και χωρίς να εξετάσει επαρκώς την ουσία της, δοθέντος ότι ο αιτών δεν εδύνατο να εμφανιστεί κατά τη συζήτησή της για λόγους ανωτέρας βίας και ειδικότερα λόγω οικονομικής ένδειας που δεν του επέτρεπε την μετάβασή του από τη Θεσσαλονίκη, όπου διαβιού, στην Αθήνα.
- 12 Επειδή, το άρθρο 97 παρ. 2 του ν. 4636/2019 προβλέπει ως συνέπεια της μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος διεθνή προστασία ενώπιον της Επιτροπής, που εξετάζει την προσφυγή του (ή της μη αποστολής της κατά το άρθρο 78 παρ. 3 του ίδιου νόμου βεβαίωσης), την απόρριψη της προσφυγής αυτής ως προδήλως αβάσιμης, καθώς τεκμαίρεται, κατά το νομοθετικό κείμενο, ότι αυτή υποβλήθηκε μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλον τρόπο απομάκρυνσής του. Η διάταξη αυτή, ως ειδικότερη, υπερισχύει του συνδυασμού των διατάξεων των άρθρων 81 παρ. 1 και 2 περ. ε' και 78 παρ. 3 εδ. τελ. και παρ. 9 του ίδιου νόμου, από τις οποίες μπορεί να συναχθεί ότι η ίδια διαδικαστική παράβαση συνιστά σιωπηρή ανάκληση της προσφυγής και συνεπάγεται είτε την απόρριψή της ως αβάσιμης, εφόσον υπάρχουν επαρκή στοιχεία για την εξέτασή της επί της ουσίας, είτε διακοπή της εξέτασής της.
- 13 Επειδή, κατά τα παγίως κριθέντα, τα χαρακτηριστικά της προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32 πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη, κατά το οποίο κάθε πρόσωπο του οποίου παραβιάστηκαν τα δικαιώματα και οι ελευθερίες που διασφαλίζονται από το δίκαιο της Ένωσης έχει δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, τηρουμένων των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο (ΔΕΕ απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2018, E. G., C-662/17, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Εξάλλου, ελλείψει σχετικών κανόνων της Ένωσης, εναπόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους να θεσπίσει τους σχετικούς με τα ένδικα βοηθήματα δικονομικούς κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση των δικαιωμάτων των υποκειμένων δικαίου, δυνάμει της αρχής της δικονομικής αυτονομίας, υπό τον όρο, ωστόσο, ότι οι κανόνες αυτοί δεν είναι λιγότερο ευμενείς από τους διέποντες παρόμοιες καταστάσεις που υπόκεινται στο εσωτερικό δίκαιο (αρχή της ισοδυναμίας) και δεν καθιστούν πρακτικώς αδύνατη

ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που απονέμει το δίκαιο της Ένωσης (αρχή της αποτελεσματικότητας) [ΔΕΕ απόφαση της 19ης Μαρτίου 2020, LH (Tompa), C-564/18, σκέψη 63, απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, JP, C-651/19, σκέψη 34].

- 14 Επειδή, η Οδηγία 2013/32 δεν περιλαμβάνει συγκεκριμένες ρυθμίσεις σχετικά με την εμφάνιση των προσφευγόντων ενώπιον του (δικαιοδοτικού ή «οιονεί δικαιοδοτικού», όπως εν προκειμένω) οργάνου που εξετάζει την πραγματική προσφυγή του άρθρου 46 της Οδηγίας ή σχετικά με τις συνέπειες από τη μη τήρηση της διαδικαστικής αυτής υποχρέωσης. Συνεπώς, μπορεί να συναχθεί ότι η επιβολή υποχρέωσης αυτοπρόσωπης εμφάνισης (ή αποστολής της κατά το άρθρο 78 παρ. 3 του ίδιου νόμου βεβαίωσης) και η πρόβλεψη της απόρριψης της προσφυγής ως προδήλως αβάσιμης, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, εμπίπτει στην αρχή της δικονομικής αυτονομίας των κρατών μελών και δύναται να εξεταστεί περαιτέρω μόνο ως προς το σκέλος της τήρησης των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας.
- 15 Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 32 της Οδηγίας 2013/32, απαραίτητη προϋπόθεση για να κριθεί ως προδήλως αβάσιμη η αίτηση διεθνούς προστασίας είναι να κριθεί αυτή ως αβάσιμη, ήτοι να γίνει έλεγχος της αίτησης στην ουσία της. Εντούτοις, κατά την έννοια του άρθρου 97 παρ. 2 του ν. 4636/2019, σε περίπτωση που δεν εμφανιστεί αυτοπροσώπως ο αιτών κατά τη συνεδρίαση της ενδικοφανούς προσφυγής του, η αίτηση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη, χωρίς όμως να γίνει έλεγχος της ουσίας της. Περαιτέρω, κατά τη συνδυαστική ερμηνεία των παραγράφων 1, 3 του άρθρου 46 της Οδηγίας 2013/32 και του άρθρου 97 του ν. 4636/2019, η πραγματική προσφυγή που ορίζει η ελληνική νομοθεσία, μέσω της ενδικοφανούς προσφυγής του ανωτέρω άρθρου 97 του ν. 4636/2019, πρέπει να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, γεγονός το οποίο δεν συμβαίνει στην περίπτωση που ο αιτών δεν εμφανιστεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δευτεροβάθμιου οργάνου, ήτοι της Επιτροπής Προσφυγών. Είναι επομένως διερευνητέο το κατά πόσο συνάδει το άρθρο 97 παρ. 2 του ν. 4636/2019 με το άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32.
- 16 Επειδή, στο πλαίσιο εξέτασης της αρχής της ισοδυναμίας πρέπει να επισημανθεί ότι, μολονότι οι Επιτροπές Προσφυγών δεν αναγνωρίζονται στην ελληνική έννομη τάξη ως δικαστήρια κατά την έννοια του Συντάγματος, γίνεται εντούτοις δεκτό ότι ασκούν αρμοδιότητες δικαιοδοτικού χαρακτήρα, καθώς ιδρύθηκαν για να διασφαλιστεί το κατοχυρωμένο στο άρθρο 46 της Οδηγίας «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου» (βλ. ΣτΕ 2347-2348/2017 Ολ. σκ. 20, 1580-1581/2021 Ολ. σκ. 14). Συνεπώς, ως προς την τήρηση της αρχής αυτής, δημιουργείται ζήτημα ως προς τον προσδιορισμό της παρεμφερούς διαδικασίας του εθνικού δικαίου με την οποία θα συγκριθεί η επίμαχη διαδικασία ενώπιον των Επιτροπών Προσφυγών, ήτοι εάν οι επίμαχες ρυθμίσεις θα ελεγχθούν σε σχέση προς τα ισχύοντα κατά τη διαδικασία ενώπιον άλλων διοικητικών αρχών που εξετάζουν ενδικοφανείς προσφυγές (όπου δεν υπάρχει ενιαίο πλαίσιο διαδικαστικών κανόνων, αλλά διαφορετικές ρυθμίσεις για κάθε ένα όργανο και όπου σε κάθε περίπτωση δεν είναι υποχρεωτική η αυτοπρόσωπη παρουσία του

προσφεύγοντος κατά τη συζήτηση της προσφυγής του, αλλά δύναται αυτός να εκπροσωπείται από δικηγόρο ή τρίτο πρόσωπο, ρητά αναφερόμενο στις εκάστοτε διατάξεις), ή σε σχέση προς τα ισχύοντα για την άσκηση προσφυγής ουσίας (ή αίτησης ακύρωσης) ενώπιον διοικητικού δικαστηρίου (διαδικασία κατά την οποία αφενός δεν είναι υποχρεωτική η αυτοπρόσωπη εμφάνιση του διαδίκου, αλλά είναι δυνατή η παράστασή του διά πληρεξουσίου δικηγόρου που έχει νομιμοποιηθεί με ιδιωτικό, στην περίπτωση των προσφυγών ουσίας, ή συμβολαιογραφικό, στην περίπτωση των αιτήσεων ακύρωσης, έγγραφο, συντεταγμένο οποτεδήποτε, αφετέρου είναι δυνατή, στις προσφυγές ουσίας, η άσκηση δεύτερης προσφυγής σε περίπτωση απόρριψης της πρώτης ως απαράδεκτης λόγω μη νομιμοποίησης του δικηγόρου που υπογράφει το δικόγραφο). Το ζήτημα αυτό ανάγεται, κατά την εκτίμηση του Δικαστηρίου, στην ερμηνεία του άρθρου 46 της Οδηγίας, ήτοι σε κρίση ως προς την αληθή φύση της διαδικασίας εξέτασης της πραγματικής προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο αυτό, και όχι σε απλό έλεγχο της ομοιότητας των αντίστοιχων δικονομικών κανόνων, δηλαδή ζήτημα που εκ των πραγμάτων εναπόκειται στο παρόν Δικαστήριο (πρβλ. ΔΕΕ απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, JP, C-651/19, σκέψεις 37-38).

- 17 Επειδή, εξάλλου, ως προς την τήρηση της αρχής της αποτελεσματικότητας, μπορεί να υποστηριχθεί η θέση ότι η επίμαχη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 97 του ν. 4636/2019 (μολονότι η ratio της διάταξης δεν μπορεί να εξαχθεί από την εισηγητική έκθεση του νόμου) μπορεί να δικαιολογηθεί για λόγους εύρυθμης και ταχείας διεξαγωγής της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, υπό την έννοια της διασφάλισης ότι οι αιτούντες εξακολουθούν να ενδιαφέρονται για την τύχη της προσφυγής τους και βρίσκονται ακόμη στο ελληνικό έδαφος, ώστε να μη δαπανάται πολύτιμος χρόνος για την κατ' ουσία εξέταση αιτήσεων που δεν έχουν αντικείμενο για τους ίδιους τους αιτούντες και να επιταχυνθεί έτσι η εξέταση των λοιπών προσφυγών. Μπορεί, αντιθέτως, να υποστηριχθεί και η άποψη ότι η διάταξη αυτή καθιστά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης και ειδικότερα ότι η διάταξη αυτή, αφενός επιβάλλει μια δυσανάλογη επιβάρυνση στους αιτούντες διεθνή προστασία, καθώς υποχρεώνονται (εφόσον δεν εμπίπτουν σε μία από τις εξαιρέσεις της παρ. 3 του άρθρου 78 του ν. 4636/2019) να μεταβούν από οποιοδήποτε σημείο της Ελλάδας διαβιούν στην έδρα των Επιτροπών Προσφυγών στην Αθήνα, προκειμένου απλώς να δηλώσουν την παρουσία τους και όχι να τύχουν ακρόασης, χωρίς να δύνανται να εκπροσωπηθούν από πληρεξούσιο δικηγόρο ή άλλο πρόσωπο, αφετέρου προβλέπει ως συνέπεια για τη μη τήρηση της διαδικαστικής αυτής υποχρέωσης τη συναγωγή τεκμηρίου περί καταχρηστικής άσκησης της προσφυγής και συνακόλουθα την απόρριψη της προσφυγής ως προδήλως αβάσιμης. Ειδικώς δε ως προς την πρόβλεψη της απόρριψης της προσφυγής ως προδήλως αβάσιμης, χωρίς επί της ουσίας εξέταση της υπόθεσης, λόγω της μη τήρησης της εν λόγω διαδικαστικής προϋπόθεσης, πρέπει ιδίως να επισημανθεί ότι: α) η Οδηγία 2013/32 συνδέει τη μη τήρηση κάποιας υποχρέωσης επικοινωνίας με τις αρχές με τη συναγωγή τεκμηρίου σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης διεθνούς προστασίας και όχι με την απόρριψή της ως προδήλως αβάσιμης, β) η απόρριψη αίτησης διεθνούς προστασίας ως προδήλως αβάσιμης προϋποθέτει, κατά τη ρητή διατύπωση της παρ. 2 του άρθρου 32 της Οδηγίας, ότι η αίτηση είναι τουλάχιστον

αβάσιμη, προϋπόθεση που δεν τίθεται στο άρθρο 97 παρ.2, το οποίο ρυθμίζει αποκλειστικά την διαδικασία ενώπιον των Επιτροπών Προσφυγών και προβλέπει την απόρριψη της προσφυγής του άρθρου 46 της Οδηγίας ως προδήλως αβάσιμης, συνέπεια η οποία αντιστοιχεί με την απόρριψη των ενδίκων βοηθημάτων, σύμφωνα με τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες, ως απαράδεκτων, ήτοι για τυπικούς λόγους, χωρίς έρευνα της ουσίας της υπόθεσης, γ) η απόρριψη αίτησης ως προδήλως αβάσιμης έχει ευρύτερες συνέπειες, καθώς οδηγεί στη μη χορήγηση προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης και στην επιβολή απαγόρευσης εισόδου στον πολίτη τρίτης χώρας (βλ. άρθρο 7 παρ. 4 και άρθρο 11 παρ. 1 περ. α' της Οδηγίας 2008/115), δ) η πραγματολογική βάση του τεκμηρίου της παρ. 2 του άρθρου 97 του ν. 4636/2019 (το οποίο εμφανώς εμπνέεται από τη ρύθμιση της περ. ζ' της παρ. 8 του άρθρου 31 της Οδηγίας 2013/32) δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στα διδάγματα της κοινής πείρας και της λογικής, δεδομένου ότι η μη αυτοπρόσωπη εμφάνιση στην Επιτροπή Προσφυγών ή η μη αποστολή της βεβαίωσης της παρ. 3 του άρθρου 78 του ν. 4636/2019 μπορεί να οφείλεται σε λόγους μη συνδεόμενους με πρόθεση παρεμπόδισης ή καθυστέρησης της εκτέλεσης προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλον τρόπο απομάκρυνσης του προσφεύγοντος, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι οι αποφάσεις των Επιτροπών δεν λαμβάνονται αυθημερόν και συνεπώς η εμφάνιση των αιτούντων διεθνή προστασία ενώπιόν τους κατά την ημέρα της συνεδρίασης ουδόλως διευκολύνει την εκτέλεση του μέτρου της επιστροφής σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής και ε) η Οδηγία 2013/32 προβλέπει στην παρ. 11 του άρθρου 46 ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν τους όρους για τη συναγωγή τεκμηρίου σιωπηρής ανάκλησης ή παραίτησης από την προσφυγή και την ακολουθητέα διαδικασία, ενώ αντιθέτως δεν περιλαμβάνει καμία ρύθμιση σχετικά με τη δυνατότητα απόρριψης προσφυγών ως προδήλως αβάσιμων. Συνεπώς δεν είναι σαφές εάν όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω σχετικά με τη δυνατότητα συναγωγής τεκμηρίου σιωπηρής ανάκλησης ή απόρριψης ως προδήλως αβάσιμης αίτησης διεθνούς προστασίας βρίσκουν εφαρμογή είτε άμεσα είτε αναλογικά και στις περιπτώσεις των προσφυγών. Εν όψει των ανωτέρω ερμηνευτικών δυσχερειών ως προς την έννοια των διατάξεων της Οδηγίας 2013/32/EK σε συνδυασμό προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115 και ερμηνευόμενης υπό το φως του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, δεν μπορεί, ομοίως, να θεωρηθεί ότι οποιαδήποτε γνώμη ως προς την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων του δικαίου της Ένωσης παρίσταται τόσο προφανής, ώστε να μην αφήνει περιθώριο για εύλογες αμφιβολίες, ενώ η υφιστάμενη νομολογία δεν μπορεί να παράσχει τις διευκρινίσεις που είναι αναγκαίες για τη διευθέτησή της (πρβλ. ΔΕΚ απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1982, C-283/08, CILFIT).

- 18 [OMISSIS] [παράθεση των προδικαστικών ερωτημάτων που διατυπώνονται κατωτέρω στο διατακτικό]
- 19 Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να αναβληθεί η οριστική κρίση της υπόθεσης μέχρις ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί επί των ανωτέρω προδικαστικών ερωτημάτων.

[OMISSIS]

Διατυπώνει προς το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

1) Δεδομένης της σημασίας της κατά το άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32 προσφυγής, μπορεί ο νομοθέτης να συνάγει τεκμήριο καταχρηστικής άσκησης της και να θέτει ως συνέπεια την απόρριψή της, χωρίς πλήρη και ex nunc έλεγχο της υπόθεσης, ως προδήλως αβάσιμης (που έχει ως συνέπεια και τη μη χορήγηση προθεσμίας οικειοθελούς αναχώρησης κατά το άρθρο 22 παρ. 4 του ν. 3907/2011 και 7 της οδηγίας 2008/115) λόγω μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος [διεθνή προστασία] ενώπιον της Επιτροπής που την εξετάζει;

2) α. Σε περίπτωση δε που ήθελε κριθεί ότι το ζήτημα αυτό εμπίπτει στην αρχή της δικονομικής αυτονομίας των κρατών μελών, θα πρέπει ως παρεμφερείς εθνικοί διαδικαστικοί κανόνες, στο πλαίσιο εξέτασης της αρχής της ισοδυναμίας, να θεωρηθούν αυτοί που διέπουν διαδικασίες ενώπιον διοικητικών Επιτροπών που κρίνουν ενδικοφανείς προσφυγές του εθνικού δικαίου ή οι δικονομικοί κανόνες για την άσκηση προσφυγής ουσίας (ή αίτησης ακύρωσης) ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων;

β. Συνάδει η πρόβλεψη της υποχρέωσης αυτοπρόσωπης εμφάνισης (ή αποστολής της βεβαίωσης της παρ. 3 του άρθρου 78 του ν. 4636/2019 στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται) με την αρχή της αποτελεσματικότητας του Ενωσιακού δικαίου και ειδικότερα με την αποτελεσματική άσκηση της πραγματικής προσφυγής; Στο πλαίσιο αυτό, ερωτάται, περαιτέρω, εάν έχει σημασία αφενός το κατά πόσο το τεκμήριο καταχρηστικής άσκησης της προσφυγής που προβλέπει η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 97 του ν. 4636/2019 ανταποκρίνεται στα διδάγματα της κοινής πείρας, αφετέρου το ότι στο πλαίσιο εξέτασης (σε πρώτο βαθμό) των αιτήσεων διεθνούς προστασίας η ίδια συμπεριφορά θα οδηγούσε σε συναγωγή τεκμηρίου σιωπηρής ανάκλησης και όχι σε απόρριψη ως προδήλως αβάσιμης της αίτησης».

[OMISSIS]